

Advies

Beschikbaar stellen extra budget voor reiskostenvergoeding woon-werkverkeer

Doelenboom

Paragraaf

Paragraaf	D Bedrijfsvoering
-----------	-------------------

Raadsvoorstel

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. Het budget voor reiskostenvergoeding woon-werkverkeer in 2022 incidenteel te verhogen met € 43.500,- en te dekken uit de algemene reserve;
2. Het budget voor reiskostenvergoeding woon-werkverkeer vanaf 2023 structureel te verhogen met € 87.000,- en in de begroting 2023 op te nemen.

Toelichting

De huidige regeling reiskostenvergoeding woon-werkverkeer doet geen recht aan de reiskosten die niet-Textelse medewerkers moeten maken om naar de standplaats te reizen. Het verschil tussen de daadwerkelijke reiskosten en de tegemoetkoming is in de huidige arbeidsmarkt en door de huidige (brandstof)prijzen niet meer reëel.

Daarbij hebben Textelse medewerkers in de huidige regeling geen recht op een tegemoetkoming voor de reiskosten naar de standplaats. Daarom is het noodzakelijk om deze secundaire arbeidsvoorwaarde aan te passen. Voor deze aanpassing is extra budget nodig.

Consequenties

Financieel	☒ Ja ☐ Nee
Personeel/Organisatie	☒ Ja ☐ Nee
Juridisch	☒ Ja ☐ Nee
Beleid	☐ Ja ☒ Nee
Inkoop/Aanbesteding	☐ Ja ☒ Nee
Deregulering	☐ Ja ☒ Nee

Majeure risico's	☐ Ja ☒ Nee
Beheer	☐ Ja ☒ Nee
Belanghebbenden	☐ Ja ☒ Nee
Structuurvisie	☐ Ja ☒ Nee
Regie	
Zaaknummer	3189052

Bijlagen

1. Rekenvoorbeelden feitelijke reiskosten woon-werkverkeer versus huidige tegemoetkoming in reiskosten woon-werkverkeer..

Beschikbaar stellen extra budget voor reiskostenvergoeding woon-werkverkeer

Samenvatting

Voor medewerkers die niet op Texel wonen is een tegemoetkoming in de reiskosten woon-werkverkeer van toepassing. In de huidige krappe arbeidsmarkt en met de huidige (brandstof)prijzen is deze tegemoetkoming echter steeds vaker een knelpunt en soms zelfs een breekpunt in de arbeidsvoorwaardengesprekken. Dit omdat de tegemoetkoming geen recht doet aan de kosten die niet-Textelse medewerkers moeten maken om naar de standplaats te reizen.

Daarnaast geldt op dit moment geen tegemoetkoming voor reiskosten woon-werkverkeer voor medewerkers die op Texel wonen. Zeker nu de brandstofprijzen en de tegemoetkoming niet meer in verhouding zijn, dreigt het verschil met medewerkers die niet in aanmerking komen voor tegemoetkoming (die op Texel wonen), te groot te worden.

Omdat wij voor onze (potentiële) nieuwe medewerkers en voor onze huidige medewerkers een goede en aantrekkelijke werkgever willen zijn en blijven is het noodzakelijk om de huidige regeling reiskostenvergoeding woon-werkverkeer te verruimen.

De belangrijkste wijzigingen zijn:

- De reiskostenvergoeding woon-werkverkeer geldt voor alle medewerkers;
- De reiskostenvergoeding woon-werkverkeer wordt maandelijks gedeclareerd in plaats van via een vaste vergoeding uitbetaald;
- De bootkosten worden vergoed (op basis van het forensentarief voor voetgangers of (brom)fiets);
- Openbaar vervoer (trein op basis van tweede klasse) wordt volledig vergoed.

De nieuwe regeling geldt gedurende een periode van 5 jaar. Daarna volgt een evaluatie en zo nodig stellen we de regeling bij. Daarbij houden we rekening met:

- de dan geldende arbeidsmarkt;
- de dan geldende brandstofprijzen;
- de dan geldende financiële positie van de gemeente.

Voor de verruiming van de regeling is structurele ophoging van het budget reiskostenvergoeding woon-werkverkeer nodig. De raad wordt gevraagd om dit extra budget ter beschikking te stellen.

Beschikbaar stellen extra budget voor reiskostenvergoeding woon-werkverkeer

Argumenten tot advies

Huidige regeling tegemoetkoming reiskosten woon-werkverkeer

In artikel 3.22 van de Cao gemeenten is opgenomen dat de werkgever een regeling kan vaststellen voor de vergoeding van reiskosten woon-werkverkeer. De gemeente Texel kent inderdaad een regeling voor de reiskosten woon-werkverkeer. Deze regeling is opgenomen in artikel 4.15 van het Handboek arbeidsvoorwaarden gemeente Texel. Er geldt een forensenvergoeding in de vorm van een vaste tegemoetkoming voor medewerkers die niet op Texel wonen.

De vergoeding is gebaseerd op de fiscale regeling van de belastingdienst: $214 \times \text{totale reisafstand heen en terug} \times \text{de vastgestelde kilometervergoeding}$, bij een vijfdaagse werkweek. De vastgestelde kilometervergoeding bedraagt € 0,19. Bij een werkweek die uit minder dan 5 dagen per week bestaat wordt de vergoeding naar rato van het aantal werkdagen berekend. De reisafstand wordt bepaald op basis van postcode woonadres en postcode standplaats. De kilometers tussen Den Helder en Texel en de kilometers op Texel zelf zijn dus inbegrepen. Er is in de regeling dus geen sprake van vergoeding van de bootkosten en de reisafstand is gemaximeerd tot 30 kilometer enkele reis. Een tot voor kort praktische en goed uitvoerbare regeling.

Bevindingen uit de huidige praktijk

Sinds de coronaperiode werken we hybride. Dit betekent dat onze medewerkers werken daar waar het voor het werk nodig/het meest handig is. De ene keer is dat op kantoor, de andere keer thuis, weer een andere keer op locatie. Een reiskostenvergoeding woon-werkverkeer gebaseerd op een vast aantal reisdagen per week past niet meer bij deze nieuwe manier van werken. In overleg met de OR wordt met ingang van 1 april 2022 de reiskostenvergoeding woon-werkverkeer op declaratiebasis in plaats van door middel van een maandelijkse vaste vergoeding uitbetaald. De daadwerkelijke reisdagen worden vergoed conform de huidige vergoeding en maximering. De huidige regeling wordt, op het uitbetalen van een vaste vergoeding na, dus nog volledig toegepast.

De huidige krappe arbeidsmarkt vraagt om een nieuwe blik op onze secundaire arbeidsvoorwaarden en specifiek de tegemoetkoming reiskostenvergoeding woon-werkverkeer. Wij willen niet alleen een aantrekkelijke werkgever zijn voor (potentiële) nieuwe medewerkers maar ook het huidige personeel behouden en voor hen een goede werkgever zijn.

Het eiland is enerzijds een trekker en anderzijds een struikelblok. In de praktijk blijkt dat onze regeling voor de tegemoetkoming in reiskosten woon-werkverkeer niet meer past in de huidige tijd en potentiële nieuwe medewerkers weerhoudt om voor de gemeente Texel te kiezen. Ondanks het hybride werken maakt de huidige regeling reiskosten woon-werkverkeer de (salaris)onderhandelingen niet eenvoudig. Daar waar het hybride werken onze kansen op de arbeidsmarkt vergroot omdat medewerkers niet meer dagelijks naar kantoor hoeven te reizen en daarmee het zoekgebied voor kandidaten verruimd, verkleint de huidige tegemoetkoming in de reiskosten woon-werkverkeer onze kansen juist weer. Hoe verder de potentiële medewerker van Texel af woont, hoe groter namelijk het gat tussen de daadwerkelijke kosten die de medewerker moet maken om naar Texel te reizen en de tegemoetkoming die de medewerker ontvangt.

De maximering van 30 km enkele reis is daarom steeds vaker onderwerp van discussie. In de huidige arbeidsmarkt en met de huidige (brandstof)prijzen is het echt een knelpunt en steeds vaker een breekpunt aan het worden.

Daarnaast worden medewerkers die eerder bijvoorbeeld een abonnement bij de NS afnamen nu geconfronteerd met hogere ritprijzen omdat ze minder reizen en daarmee niet het prijsvoordeel hebben van het abonnement. Het gat tussen wat wij vergoeden en de kosten die de medewerker feitelijk maakt, wordt hierdoor nog groter en is niet meer reëel.

Bij het bepalen wat nu een passende regeling voor de niet-Textelse medewerkers zou zijn, hebben we gelijktijdig gekeken naar de ongelijkheid tussen Textelse en niet-Textelse medewerkers. Textelse medewerkers hebben namelijk in de huidige regeling geen recht op een tegemoetkoming in de reiskosten woon-werkverkeer. Dit terwijl niet-Textelse medewerkers in de huidige regeling de kilometers op Texel wel vergoed krijgen. Dit kan op meerdere manieren worden rechtgetrokken:

- Voor alle medewerkers geen vergoeding woon-werkverkeer verstrekken op Texel;
- Voor alle medewerkers alleen het openbaar vervoer vergoeden op Texel;
- Voor alle medewerkers een kilometervergoeding verstrekken op Texel;
- Voor alle medewerkers een kilometerdrempel van 10 km invoeren, waarbij geldt dat de eerste 10 kilometer voor eigen rekening zijn;
- Etc.

Vergelijk andere gemeenten/organisaties op Texel

Door de eiland specifieke situatie levert het vergelijken van de reiskostenregelingen woon-werkverkeer van Noordkop gemeenten weinig relevante informatie op. Bovendien verschillen de regelingen ook van elkaar. De ene gemeente kiest er voor om alle kilometers woon-werkverkeer te vergoeden, een andere gemeente werkt met vaste vergoedingen op basis van afstandstaffels en weer een andere gemeente werkt met een kilometerdrempel van een bepaalde omvang. Ook een vergelijk met de Waddengemeenten is niet één op één te maken. Dit vanwege het verschil in oppervlakte en het verschil in afstand tussen de veerhaven en de standplaats. De ene Waddengemeente vergoedt bijvoorbeeld aan alle medewerkers een reiskostenvergoeding woon-werkverkeer, een andere vergoedt op het eiland niets, mede ook omdat medewerkers die van de vaste wal komen lopend van de veerhaven naar de standplaats kunnen. Een vergelijk met een aantal grotere werkgevers op Texel levert wel een iets eenduidiger beeld op. De TESO, het NIOZ en de RAB Groep vergoeden aan alle medewerkers woon-werkkilometers. De Krim werkt op Texel met een kilometerdrempel van 10 kilometer.

Aanpassing van de regeling

Op basis van bovenstaande bevindingen is de wens om de regeling reiskostenvergoeding woon-werkverkeer voor een periode van 5 jaar (van 1 juli 2022 tot 1 juli 2027) als volgt aan te passen:

- De reiskostenvergoeding woon-werkverkeer is van toepassing op alle medewerkers;
- De reiskostenvergoeding woon-werkverkeer wordt maandelijks door de medewerker in het E-HRM systeem gedeclareerd;
- Het forensentarief van de TESO bootdienst voor voetgangers of (brom)fiets wordt vergoed;
- Ter stimulering van het openbaar vervoer wordt openbaar vervoer (trein op basis van tweede klasse) volledig vergoed;
- Voor het reizen met eigen vervoer geldt de belastingvrije vergoeding voor eigen vervoer. Dat is op dit moment € 0,19 per km. De reisafstand wordt als volgt berekend:
Voor Textelse medewerkers:
 - De postcode van het woonadres tot de postcode van de standplaats (en vice versa)Voor niet-Textelse medewerkers:
 - De postcode van het woonadres tot de postcode van de TESO veerhaven in Den Helder (en vice versa);
 - De postcode van de TESO veerhaven in Den Hoorn tot de postcode van de standplaats (en vice versa);
 - Alle afstanden conform de routeplanner in het E-HRM systeem.

Met deze aanpassing doet de regeling reiskostenvergoeding woon-werkverkeer recht aan alle medewerkers en doet het ook recht aan de kosten die medewerkers moeten maken om naar de standplaats te reizen. Er blijft wel sprake van een tegemoetkoming in de kosten. De vergoeding blijft immers, op het openbaar vervoer na, niet volledig kostendekkend.

De nieuwe regeling geldt gedurende een periode van 5 jaar. Daarna volgt een evaluatie en zo nodig stellen we de regeling bij. Daarbij houden we rekening met:

- de dan geldende arbeidsmarkt;
- de dan geldende brandstofprijzen;
- de dan geldende financiële positie van de gemeente.

Een korte periode dan 5 jaar is niet raadzaam omdat uit arbeidsprognoses blijkt dat zeker tot 2030 maar mogelijk nog langer sprake zal zijn van een structureel zeer krappe arbeidsmarkt. Dit komt doordat de arbeidspopulatie krimpt en vergrijsst en er tegelijkertijd veel werk bij komt door grote investeringen in de transitie naar schone energie en de kabinetsplannen voor gratis kinderopvang. Daarnaast biedt 5 jaar voor alle partijen duidelijkheid en zekerheid voor een langere periode.

Alternatieven

Niet verhogen van het budget reiskostenvergoedingen woon-werkverkeer

De raad kan besluiten om het budget reiskostenvergoedingen woon-werkverkeer niet te verhogen. Hiermee blijft het verschil tussen de daadwerkelijke reiskosten en de tegemoetkoming niet reëel. We lopen daarmee het risico dat huidige medewerkers besluiten om onze organisatie te verlaten. En het bemoeilijkt het aantrekken van nieuwe medewerkers en in de huidige arbeidsmarkt is dat al niet eenvoudig. Tot slot blijft de ongelijkheid tussen niet-TeXelse medewerkers en Texelse medewerkers in tact.

Minder budget ter beschikking stellen als gevraagd

De raad kan besluiten om minder budget ter beschikking te stellen. Dit betekent dat niet alle voorgenomen aanpassingen doorgevoerd kunnen worden. Bijvoorbeeld dat alleen de maximering van 30 enkele reis aangepast kan worden. Dat biedt voor medewerkers die van verder weg komen wel een verbetering ten opzichte van de huidige situatie maar het niet vergoeden van het openbaar vervoer en de bootkosten maakt het verschil tussen de daadwerkelijke reiskosten en de tegemoetkoming nog steeds (te) groot. En het volledig vergoeden van het openbaar vervoer is een goede stimulator om met het openbaar vervoer te reizen. Het vergoeden van het openbaar vervoer mogen wij als werkgever belastingvrij doen.

Consequenties van het advies

Financieel

Kosten			
Incidenteel	Voor het jaar 2022	€ 43.500,-	
Structureel	M.i.v. 1 juli 2023	€ 87.000,-	

Dekking			
Geen dekking *	☒ Begroting	☐ Halfjaarrapportage	☐ Jaarrekening

* Toelichting

Voorgesteld wordt om het budget voor reiskostenvergoedingen woon-werkverkeer in 2022 incidenteel te verhogen met € 43.500,- en te dekken uit de algemene reserve en de structurele verhoging van € 87.000,- in de begroting van 2023 op te nemen.

Het jaarlijkse budget dat nu voor de reiskostenvergoedingen woon-werkverkeer beschikbaar is bedraagt € 19.600,-. Dit budget is sinds een aantal jaren voor de coronaperiode al niet meer toereikend omdat er destijds meer medewerkers van verder buiten Texel zijn aangenomen. Het tekort hebben we tot nu toe binnen de personeelsbegroting opgevangen.

Medewerkers in niet-vitale functies werken op dit moment gemiddeld 50% op kantoor en 50% thuis/op een andere locatie. Voor de niet-Textelse medewerkers in niet-vitale functies geldt dus een besparing in de reiskosten woon-werkverkeer ten opzichte van de situatie van voor de coronaperiode. In de huidige groep niet-Textelse medewerkers zitten echter ook medewerkers die in vitale functies werkzaam zijn en die dus alle werkdagen naar de standplaats reizen. Ook nu we hybride werken. Denk hierbij aan de BOA's en medewerkers van de gemeentewinkel.

In de coronaperiode hebben we het tekort op het budget niet ervaren omdat er toen, op de vitale functies na, zo goed als volledig thuis is gewerkt. Het tekort op het budget reiskostenvergoedingen woon-werkverkeer wordt nu, gezamenlijk met de kosten van de verruiming van de regeling, gecorrigeerd.

De financiële consequenties zijn begroot op basis van het huidige personeelsbestand, de huidige belastingvrije vergoeding (van € 0,19 per km) en de huidige openbaar vervoersprijzen. Op 22 mei 2022 is bekend geworden dat de belastingvrije vergoeding per 1 januari 2023 naar € 0,21 per km gaat en per 1 januari 2024 naar € 0,23 per km. De verhoging van de belastingvrije vergoeding heeft financiële gevolgen omdat de regeling uitgaat van de belastingvrije vergoeding. Wij zullen deze financiële consequenties verantwoorden in het daarvoor bestemde P&C product. Ditzelfde geldt indien de prijzen van het openbaar vervoer of het aantal medewerkers significant wijzigt.

- **Personele/Organisatorische consequenties**

De regeling reiskostenvergoeding woon-werkverkeer is opgenomen in artikel 4.15 van het Handboek arbeidsvoorwaarden gemeente Texel. Dit artikel moet worden aangepast. Dit wordt in de eerstvolgende wijziging van het handboek meegenomen.

- **Juridische consequenties**

Het college is bevoegd om de regeling vast te stellen. De raad is bevoegd te besluiten over het budget. Aanpassing van de regeling betreft een aanpassing op het gebied van de arbeidsvoorwaarden. Hierover dient in het Lokaal Overleg (LO) overeenstemming bereikt te worden. Onder voorbehoud van het door de raad beschikbaar te stellen extra budget wordt de nieuwe regeling medio juni voorgelegd aan het LO.

Deze sporen worden gelijktijdig gelopen zodat we voortgang kunnen houden in dit proces. Op deze manier kan, na het beschikbaar stellen van extra budget door de raad en na bereikte overeenstemming met het LO, de gewijzigde regeling reiskostenvergoeding woon-werkverkeer per 1 juli 2022 tot 1 juli 2027 in werking treden. Dit vergroot vanaf 1 juli 2022 onze kansen op de arbeidsmarkt.

Relevante wet- en regelgeving of jurisprudentie

- Cao gemeenten
- Handboek arbeidsvoorwaarden gemeente Texel
- Belasting/fiscale wetten

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Beschikbaar stellen extra budget voor reiskostenvergoeding woon-werkverkeer

Paragraaf

Paragraaf	D Bedrijfsvoering
-----------	-------------------

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- Cao gemeenten;
- Handboek arbeidsvoorwaarden gemeente Texel;
- Belasting/fiscale wetten;
- De huidige arbeidsmarkt;
- De huidige (brandstof)prijzen;
- Goed werkgeverschap.

Overwegende

dat de huidige regeling reiskostenvergoeding woon-werkverkeer geen recht doet aan de reiskosten die niet-
Texelse medewerkers moeten maken om naar de standplaats te reizen. Het verschil tussen de
daadwerkelijke reiskosten en de tegemoetkoming is in de huidige arbeidsmarkt en door de huidige
(brandstof)prijzen niet meer reëel.

Daarbij hebben Texelse medewerkers in de huidige regeling geen recht op een tegemoetkoming voor de
reiskosten naar de standplaats. Daarom is het noodzakelijk om deze secundaire arbeidsvoorwaarde aan te
passen. Voor deze aanpassing is extra budget nodig.

Besluit

1. Het budget voor reiskostenvergoeding woon-werkverkeer in 2022 incidenteel te verhogen met
€ 43.500,- en te dekken uit de algemene reserve;
2. Het budget voor reiskostenvergoeding woon-werkverkeer vanaf 2023 structureel te verhogen met
€ 87.000,- en in de begroting 2023 op te nemen.

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 13-07-2022,

De griffier,

De voorzitter,

Zaaknummer 3189052

Bijlagen

Geen bijlagen